

به روی چشم

تاریخ شفاهی

آقای اسماعیل جمالی

www.ketab.ir

به کوشش:

سمیه سروش نژاد

سرشناسه	: جمالی، اسماعیل، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: به روی چشم: تاریخ شفاهی آقای اسماعیل جمالی / به کوشش سمیه سروش نژاد / مصاحبه گر رحیم میرعظیم
مشخصات نشر	: تهران : بنیاد حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۳۴۲ص: مصور، نمونه: ۱۴/۵×۲۱/۳ م.
شابک	: 978-622-269024-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: این اثر با حمایت معاونت سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس مدیریت اسناد و مدارک اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس فارس منتشر شده است.
موضوع	: جمالی، اسماعیل، ۱۳۴۳ - — خاطرات
موضوع	: جانبازان — ایران — خاطرات
موضوع	: Disabled veterans -- Iran -- Diaries
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ — خاطرات
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Personal narratives
شناسه افزوده	: میرعظیم، رحیم، ۱۳۴۹-
شناسه افزوده	: Mirazim , Rahim
شناسه افزوده	: سروش نژاد، سمیه، ۱۳۶۵-
شناسه افزوده	: بنیاد حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس
شناسه افزوده	: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس. اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان فارس. مدیریت اسناد و مدارک
رده بندی کنگره	: DSB ۶۲۹
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۸۳۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۷۷۳۹۲
وضعیت رکورد	: فیبا

سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس
اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس فارس

به روی چشم

تاریخ شفاهی اسماعیل جمالی
به کوشش: سمیه سروش نژاد / مصاحبه گر: رحیم میرعظیم
صفحه آرا: اطلس دهقانی / ویراستار: سمیه سروش نژاد
قطع کتاب: رقعی / تعداد صفحات: ۳۹۲ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹ / چاپ: سمن
ناشر: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس
شابک: ۳-۰۲۴-۲۶۹-۶۲۲-۹۷۸ / قیمت: ۲۶۰۰۰ تومان
همه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

این اثر با حمایت معاونت سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس - مدیریت اسناد و مدارک اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس فارس منتشر شده است.

صفحه	عنوان
۶	دست‌نوشته‌ی راوی
۷	مقدمه
۱۱	پیش‌گفتار
۱۳	فصل اول: دوران کودکی و نوجوانی
۲۹	فصل دوم: انقلاب
۳۹	فصل سوم: جنگ تحمیلی
۱۶۷	فصل چهارم: عملیات والفجر هشت
۱۹۷	فصل پنجم: مجروحیت
۲۰۷	فصل ششم: اعزام به خارج
۳۰۵	فصل هفتم: بازگشت به ایران
۳۸۱	فصل هشتم: عکس‌ها و اسناد
۳۹۱	منابع و مأخذ

بررسی ریشه‌ها و شرح وقایع جوامع بشری با نگرش تاریخی، یکی از کارکردهای متأخر تاریخ است. البته روشن است که علم تاریخ برای رسیدن به این هدف، در گردآوری داده‌ها و پردازش آن‌ها از روش‌های تازه‌ای بهره برده است که «تاریخ شفاهی» یکی از آنها است. تاریخ شفاهی که روشی تازه برای گردآوری خاطرات و روایت‌های شفاهی رخدادهای تاریخی است، شاید از جهاتی کهن‌ترین شیوهی تاریخ‌نگاری نیز به‌شمار آید و با تعیین معیارها و استانداردهای لازم برای این روش تازه که جایگاه ویژه‌ای در تاریخ‌نگاری یافته می‌توان آن را شاخه‌ای از «علم تاریخ‌نگاری» قلمداد نمود. در حقیقت محتوای تاریخ شفاهی از طریق فرآیند مصاحبه به‌دست می‌آید که شامل مشاهدات و تجربه‌های تاریخی اشخاص یا نقل قول‌های آنان از دیگر حاضران در صحنه‌ی تاریخ است. تاریخ شفاهی به واسطه جزئی‌نگری، دخالت «شناخت روان» در بیان و نگارش تاریخ، مستندسازی و اصالت‌بخشی، روش مناسبی برای تدوین و ثبت دقیق تاریخ، و شناساندن درست رخدادهای

می‌باشد. آنچه از این گونه‌ی تاریخ‌نگاری حاصل می‌شود، روایت مستندی است که در کنار اطلاعات دیگر، تا اندازه‌ای فراوان، بخشی از (ناگفته‌ها و اسرار) و معماهای تاریخی را به‌ویژه در حوزه‌ی تاریخ معاصر بیان و حل می‌کند. چنین شیوه‌ای این بستر را برای محقق فراهم می‌کند که رخدادها را نه از یک روزنه، که به‌مثابه نوعی تجربه‌ی گروهی بنگرد و به واکاوی آن بپردازد، همچنین در قضاوت تاریخی به اسنادهای بیش‌تری دست یابد و در سیر مطالعاتی، خود از اعتمادی بیش‌تر و کارش از اعتباری بهتر برخوردار شود.

با نگاهی به جنگ‌های دوران معاصر در می‌یابیم که دفاع مقدس ملت ایران نقطه‌ی عطفی در تاریخ معاصر به‌شمار می‌رود که یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی آن حضور همه‌ی اقشار و طبقات اجتماعی است. بنابراین برای نگارش دقیق تاریخ دفاع مقدس باید به سراغ شاهدان عینی این رخداد در سطوح مختلف رفت. این امر نیز تنها با رعایت دقیق اصول و فرآیندهای تدوین تاریخ شفاهی میسر می‌شود. یکی از مشکلات تدوین تاریخ شفاهی در این دوره این است که هرچه از سال‌های دفاع مقدس دورتر می‌شویم بیماری، فراموشی خاطرات و کاهش حافظه‌ی ناشی از کهولت شاهدان آن، نقش مخرب خود را بیش‌تر می‌نمایند. از سوی دیگر، بر اثر سیر طبیعی تاریخ در سال‌های گذشته شماری از فرماندهان و رزمندگان دفاع مقدس رخت از جهان فانی بسته‌اند که این خود، ضایعه جبران‌ناپذیری در گردآوری خاطرات، و تدوین تاریخ شفاهی تلقی می‌شود. بنابراین از آنجا که مرور زمان، گردآوری منابع شفاهی تاریخ دفاع مقدس و تدوین آن را تهدید می‌کند، ضروری است همه‌ی آثار و اسناد دفاع مقدس با شیوه‌های

عملی گردآوری و ثبت و منتشر شود. در این راستا «سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس» با درک اهمیت و آگاهی از این رسالت و مسئولیت و با انگیزه‌ای جهادی، گام‌هایی را در راه ثبت و نشر خاطرات فرماندهان و نیروهای حاضر در رخدادهای هشت سال دفاع مقدس برداشته است؛ دفاعی که پرافتخارترین روزهای مقاومت و پایداری ملت ایران را پدید آورده و امروز به ثبت و ضبط درس‌ها، تلخی‌ها، شادی‌ها و زوایای گوناگون آن در گرو نهضت گسترده‌ای برای تحقق این کار بزرگ است. امید است با توکل به خداوند منان و همت والای کارشناسان و متخصصان عرصه تاریخ‌پژوهی و تاریخ‌نگاری بتوانی گنجینه‌های ماندگار این «دوران طلایی» را به‌عنوان میراث گران‌بها برای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، در نسل‌های آینده به یادگار بگذاریم.

سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس